

Den fundamentale helt

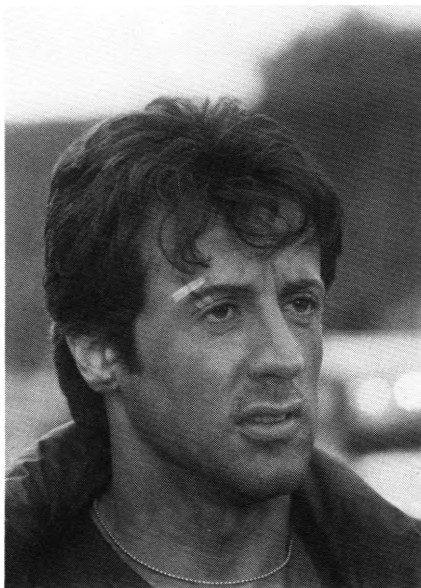
Der er stjerner. Der er superstjerner. Og der er Sylvester Stallone.

På Hollywood-børsen måles potentielt nu som før på den kurrante indtægtsevne. Anden vurdering gives ikke for etiketten, og andet har producenten ikke brug for, når skuespillerens »bankability« definerer budgettet. Superstjerne ligger efter gældende kurs på mellem 1 og 3 mill. dollars pr. film. Deres medvirken garanterer netto-profiten. Sylvester Stallone får det tidobbelte.

Det placerer ham i disse år i en unik kategori, der tidligere og på et lidt lavere niveau talte Burt Reynolds, Charles Bronson og Clint Eastwood. Indtil det lykkedes de tre at lave hver en økonomisk bommert, der annoncerede, at automatikken var ved at slippe op. Sylvester Stallones film er i disse år god for en global brutto-indtjening på 100 mill. dollar, uanset om han kalder sig Rambo eller Rocky.

Det gør ham til tidens mærkevarer, og det er ikke overraskende, at hans repertoire kombinerer karaktertræk fra de tre ovennævnte med et, der er hans eget. I en solid

af Michael Blædel

forenkling rummer han det muskuløst selvtillidstrækkelige og det enfoldigt uskyldige. Han kan rydde op som Eastwood og Bronson og som dem repræsentere et altid aktivt korrektiv til samfundets uformåenhed. Men han gør det med en egen primitiv sårbarhed bag ydrets dørskærm, og han har kunnet noget, de andre ikke kan. Han har forstået at præsentere sig selv med en baggrund.

Sylvester Stallone kommer ikke som frelser og hævner uden fortid og fremtid som de andre formel-helte på markedet. Hans figur er mere konkret end mytologisk. Fra det første gennembrug i Rocky har typen ligget klar og været socialt defineret. Han har aldrig som Bronson og Eastwood været manden uden navn. Stallone gjorde entre som hverdagens sidegadebums med det gode hjerte, den store krop og hele mentaliteten solidt plantet i den amerikanske drøm.

Massepublikummet har kendt ham eller troet at kende ham. For han er ikke blot en type i tiden og en populær figur i disse årtiers tro på den stærke mand. Han bærer også bag neanderthal-fysiognomien en kontinuitet i

Fra oven: I kanen med Henrietta Holm i sexfilmen *The Italian Stallion*; som lommetyv, der mules af Jack Lemmon i *Lille mand i knibe*; som gangster hos Capone (Ben Gazzara, midten); som gangster på bordelbesøg i *Farvel, min elskede* (hvor Robert Mitchum spillede Philip Marlowe); og stjernegennembruddet som Rocky, med Talia Shire.

filmhistorien. Rocky er med andre midler en solid fætter til Frank Capras helte og i familie med alle de skikkelser, der har gjort en populistisk drøm til det hvide lærreds virkelighed. Han er den lille mands store mand, der svinger sine skinkeformede næver i ringen for at bringe drømmen ajour. Der er 51 forenede staters tyrkeretro snoret ind i hans vinderhandsker: det kan lade sig gøre at være sin egen lykkes smed, kæmpe sig op fra rendestenens slum og få status. Og det kan lade sig gøre, til trøst for dem, han kom fra, alligevel at bevare forbindelseslinien til miljøet. Stallones Rocky bliver, hvor han er.

Det er hemmeligheden og styrken i den Rocky, der har den ubegrænsede føljetons muligheder i sig, i hvert fald så længe Sylvester Stallone med snuhed kan variere intrigerne over det samme elementære tema. Og så længe millionpublikummet kan mobilisere sympati og især medfølelse for denne body-builedede, sendrægtigt talende og ejegode macho fra den toværrelses i storbyens glemte kvarter.

Med bagklogskabens øjne synes det noget formørket, at Stallone gik forgæves fra dør til dør hos filmselskaberne med det færdige manuskript og et ydmygt tilbud om selv at spille hovedrollen. Det var først, da bl.a. James Cagan og Burt Reynolds havde sagt nej tak, at agentsagførererne Chartoff og Winkler tilbød Stallone at finansiere filmen og købe manuskriptet for 20.000 dollar — et manuskript, der med lige stor part i sandheden og det stof, legender fødes af, var baseret på Stallones egen opvækst og kamp for social accept. Han kendte miljøet indefra, og han havde evnen til også at se forretningen i en smart handel: Han tilbød at spille rollen gratis mod 10 procent af overskuddet.

Den virkelige smærthed begynder imidlertid først senere. Eventyret om Rocky manglede et alternativ, eller rettere nogle træk, der på længere sigt måtte til for at tilfredsstille totalkravet i den amerikanske mentalitet. Rocky manglede at være den krænkede part, den folkelige pamflet for bitterhed og sindbilledet på dem, magthaverne har ført bag lyset og mishandlet i det politiske spil. Op af den muldjord voksede figuren John Rambo som alle svigtede Vietnam-veteraner i een handlekraftig skikkelse. Manden, der kun behøver urskovens lasede bukser og et maskingevær for at justere regnskabet i den asistiske helvedskrig og rehabiliterer Kennedys, Nixons og Johnsons soldater — alle de glemte helte, der blev solgt på slagmarken eller returnerede til en nation, som vendte dem ryggen. John Rambo bringer balancen i orden og sætter sin moralske styrke og fysiske effektivitet ligegyldigt ind mod de skævojede og generalerne. Her er Reagans råb til det tavse flertal, Rocky på den ideologiske kampplads' globale scene, tirret, forrådt og alene, men uovervindelig.

Hvad Sylvester Stallone formår udover at være star i dette enkle skema, har der kun

været spredte vidnesbyrd om. Det er imidlertid oplagt, at der er talent til mere end at agere efter faste formler. Allerede tidligt i 1974 optrådte han som medforfatter på dialogen i *Kliken på pigejagt*, der i dag kan ses som en lille forstudie til *Rocky*, og som i en enkelt scene demonstrerer Stallones talent for det rørende midt i plumbheden. Da han med alt det langsomme snøvl, der efterhånden forveksles med et teatralisk aktiv, forsøger at købe en ring til sin forlovede, mærkes trykket på den knap, der senere banede ham vejen til folkegunst.

Derimod fik han ikke succes på det sammensatte og nuancerede portræt af pamperen Johnny Kovak i *Bossen*, der blev udsendt kort efter den første *Rocky* og med manus af Stallone selv efter Joe Esterhazes roman »F. I.S.T.« (Federal InterState Truckers). Historien om den lille lastbilchauffør, der vokser sig mægtig i fagforeningsvældet og bliver en godfader på godt og ondt med træk lånt fra virkelighedens Hoffa, savnede entydig appel. Filmen satte spørgsmålstegn ved Stallones troskyldige image, og publikum blev væk med et klart signal om, hvad der forventedes. Siden har Stallone da også kun een gang forsøgt at være anderledes, i den aldrig herhjemme udsendte *Rhinestone*, hvor han uden held parodierede sig selv som glimmerfidus i countrymiljøet og til alles ubehag optrådte med sekunda-sange af sin medspiller Dolly Parton. Der er udsendt et lydspor fra filmen, der dokumenterer, at Stallones retoriske evner ligger bedst i Rockys monotone Philadelphia-bønner. Hans fortolkning af alkoholer-balladen *Drinkenstein* noterer bundrekord i en genre, der ellers har vovet meget.

Men instruerere kan han — sådan da. Han havde udmærket styr på den fortættede stemning i *Paradise Alley* om de tre fribryderbrødre i »Hell's Kitchen«, og han fik administreret dansetrinene i *Staying Alive*, så de kunne klippes sammen på disco-rytmens syntetiske taktslag og forbindes med en succes-historie, der ikke alene var piloteret i *Saturday Night Fever*, men kalkeret direkte over *Rocky*-temaet.

Sådan tegner kendsgernerne sig for Hollywoods rigeste skuespiller-producer-forfatter-instruktør. Et fænomen i tiden og til alle tider.

Øverst: som *Bossen*. Herover: målmand i *Victory*. T.v. med Brigitte Nielsen i *Cobra*. Andrew Robinson, morderen i *Dirty Harry* (71), spiller nu blødsøden politimand og rolleskiftet er symptomatisk: Stallones *Cobra* er op imod alt det samme som Eastwoods *Harry*, blot ganget med 100, politifilmene er nærmest blevet en krigsfilm med Vietnamveteranen, der — som John Rambo i *First Blood* — folder sig ud på hjemmefronten.

Filmografi (skuespiller):

The Italian Stallion (70); Mig og revolutionen/*Bananas* (Woody Allen, 71); *Kliken på pigejagt*/*The Lords of Flatbush* (Stephen F. Verona, 74, & lidt dialog); *Capone*... (Steve Carver, 75); *Dødsrace 2000*/*Death Race 2000* (Paul Bartel, 75); *Farvel, min elskede*/*Farewell, My Lovely* (Dick Richard, 75); *Cannon ball* (Paul Bartel, 76); *Rocky*... (John G. Avildsen, 76, & m); *Bossen*/*F.I.S.T.* (Norman Jewison, 78, & m); *Paradise Alley*... (78, & i & m); *Rocky II*... (79, & i & m); *Terrorpatuljen*/*Nighthawks* (Bruce Malmuth, 81); *Victory*/*Victory* — Fangelejrens helte (John Huston, 81); *Rocky III*... (82, & i & m); *First Blood*... (Ted Kotcheff, 82, & co-m); *Staying Alive*... (83, i & co-m & co-p, ikke medv.); *Rhinestone* (Bob Clark, 84, & co-m); *Rocky IV*... (85, & i & m); *Rambo*, *First Blood 2*... (George P. Cosmatos, 85); *Cobra*... (George P. Cosmatos, 86, & m).